

Opzienbarende documentaire *Levenseindekliniek*

'Jammer dat christenen zwijgen over euthanasie'

De documentaire *Levenseindekliniek* (NTR) die vorige week op NPO2 werd uitgezonden, deed veel stof opwaaien. Te zien was hoe drie patiënten – een vrouw met dementie, een 100-jarige vrouw en een psychiatrische patiënt – euthanasie kregen. Bij één patiënt was de kijker zelfs getuige van haar sterven.

"Ik vind het jammer dat christenen in dit debat zo weinig meedoen," zegt ethicus Theo Boer. "Als het gaat over euthanasie, zeggen velen inmiddels: 'Wie ben ik dat ik mijn visie aan anderen zou opleggen?' Die bescheidenheid neemt inmiddels epidemische vormen aan en dat vind ik een gemiste kans. Christenen moeten zich realiseren dat wat er op het terrein van euthanasie gebeurt, hen wel degelijk aangaat. Bovendien hebben zij waardevolle inzichten in te brengen."

Naar aanleiding van deze documentaire twitterde u: 'Ik zie een land in doodsnood.' Is dat inderdaad uw conclusie?

"Wat ik zie, is dat we momenteel alom zijn gefixeerd op de dood als oplossing voor ernstig lijden. Zeer dikwijls komt dan vroeg of laat de mogelijkheid van euthanasie ter tafel. Maar een 'samenleving' zijn – letterlijk – betekent dat je het leven

Theo Boer

BEELD: DICK VOS

Fragment uit de documentaire 'Levenseindekliniek'

beschermt en de dood op een gezonde afstand houdt."

Voor wie gelooft dat het met de dood is afgelopen, is het waarschijnlijk heel logisch om de dood als oplossing te zien.

"Dat hoor ik vaker. Maar het is omgekeerd. Als het leven het enige is wat je hebt, is er juist alle reden het te koesteren. De theoloog Maarten Luther zei: 'Als ik wist dat Christus morgen zou terugkomen, zou ik vandaag nog een boom planten.' Ik interpreteer dat zo: leef het leven dat je hier hebt zó, alsof er geen hiernamaals is."

Victor Lamme, hoogleraar cognitieve neurowetenschap, schreef naar aanleiding van deze documentaire in de Volkskrant dat de Nederlandse euthanasiepraktijk op een hellend vlak is beland. Bent u dat met hem eens?

"Ik acht het inmiddels inderdaad bewezen dat we in Nederland op een hellend vlak zitten. De wet is in de jaren negentig ontstaan als antwoord voor mensen die ondraaglijk lijden en terminaal zijn. Bij alle drie de patiënten in deze documentaire gaat het om mensen die niet terminaal waren, en bij minstens twee van hen heb ik twijfels of zij met een hoop inspanning van henzelf of anderen toch geen zinvol leven hadden kunnen hebben. In het geval van de dementiepatiënt zag ik een vrouw die

het regelmatig behoorlijk moeilijk heeft. Maar ik zag geen vrouw die geen enkele kwaliteit van leven meer heeft of ondraaglijk lijdt. Ik bepleit dat het Openbaar Ministerie op basis van deze documentaire een herbeoordeling van deze casus onderneemt."

U twitterde ook: 'Ik zie een arts (anesthesist) zonder specialistische kennis van semantische dementie.' Laat deze documentaire zien dat de zorg tekortschiet?

"Laten we wel wezen: de ouderenzorg in Nederland is over het algemeen uitstekend. Maar we hebben een ander probleem: de maatschappelijke beeldvorming over verpleeghuizen is op een dieptepunt beland. Talloze mensen schrijven in een wilsverklaring dat ze dood willen als ze een verpleeghuisindicatie krijgen. Terwijl veel verpleeghuizen voortreffelijke zorg bieden; we staan er in Nederland internationaal gezien heel goed voor. Als het zo is dat verpleeghuiszorg inderdaad niet deugt, dan moeten we dáár wat aan doen."

Theo Boer is Lindeboom hoogleraar Ethiek van de Zorg te Kampen en universitair docent ethiek bij de PThU te Groningen.